

ЧИКАГО ВРОЧИСТО ВІДЗНАЧИЛО 1000-ЛІТТЯ ХРИСТИАНСТВА

Формуються процесія на чолі з владиками.

Чикаго (М.С.). — Центральною точкою загальногромадських ювілейних відзначень Тисячоліття Християнства в Україні метрополітального Чикаго і околиць був Соборний Молебень з освяченням води, що відбувся в неділю, 31-го липня ц.р., в пополунодні години, у заміському Олів Парку над озером Мішиґен.

На Молебен з участю Владики Константина (УАПЦ), Іннокентія Лотоцького (УКЦ) і пастора Євангеліско-Батистського Об'єднання Олексія Гарбузова, а також привагою в Чикаго Митрополита Стефана Сулика, гостя римо-католицького єпископа П. Родріґеза та численного духовенства, організовано прибуло з хоругвами, організаційними прапорами, транспарантами приблизно 4,000 учасників, між ними велика кількість жінок та у вишиваних одягах та молоді з парафіяльних організацій, зі СУМ, Пласту і ОДУМ.

Молитовні відправи прикрашували спів двох хорів: з православних парафій св. Андрія і св. Володимира та об'єднаний хор католицьких парафій. Проповіді вголосили: в українській мо-

ві — настоятель парафії св. Володимира і Ольги о. митрат Маріян Бутринський, а в англійській мові Архiepіскоп Константин.

У світській частині, що її започаткував вступним словом голова Всеукраїнського Комітету Роман Мишик, а проводив нею член Президії адр. Юліан Куляс, при сутні виступах промови конгресмена В. Ліпінського і представника організації пенсильванських народів, литовця К. Оксаса.

Окремою точкою був виступ групи учнів зі школи о. Миколая, які під проводом Слави Проців відіграли симфонію, присвячену князеві Володимирові Великому.

До успіху цих дуже вдалих святкувань, які закінчилися національним гимном, причинилися: спеціальна комісія святкувань, очолена виступним сенатором Володимиром Дудичем; д-ром Іваном Лисейком і активістом Демократичної партії І. Гордечким. Два головні шоденники "Чикаго Трибюн" помістили про це мажоритарне святкування знімки і дуже прихильні статті.

Українці Трентону і околиць запрошують на фестиваль

Гамільтон, Н.Дж. — Українська Група Гамільтону запрошує українських мистців і продавців взяти участь в 6-му з черги Септембер-фесті, який відбудеться тут в неділю, 11-го вересня ц.р., в Парку Ветеранів, при Клокер-роуд. Гамільтон лежить біля Трентону, де живе багато українців.

Місцевий Комітет Тисячоліття Християнства в Ук-

раїні, організація Американців в Обороні Людських Прав в Україні і місцевий осередок СУМ вже зголошували до участі. Понад 100,000 людей прибули на цей міжнародний фестиваль минулого року.

За дальшими інформаціями слід телефонувати до Міської управи на число (609) 890-3500.

ШЛЯХАМИ ПРОФЕСІЙНИХ УСПІХІВ

Дорівняти старшим в банківській праці не легко

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — У нас появляється одного дня в редакції молода скромна людина, яка ніяк не готова, щоб про неї писати. А все ж ми знаємо від інших про її професійні успіхи, і тому хочемо, щоб вона нам дещо про них розповіла.

Вона — мешканка Чикаго, дочка відомого українського громадянина Зенона Косачевича, що активний не лише в громадській, але й в церковному житті, а вже зокрема він захоплений член церковного та інших хорів.

Соня — ще в середній школі була дуже справною в знанні книговодства і тому постановила в тому напрямі далі працювати та вишколюватися. Після закінчення коледжу із банкової ділянки — Софія працювала у різних фірмах, а, закінчивши ще один курс, вона вже від 1980 року їде щораз вгору, вибиваю-

Софія Косачевич в редакції „Свободи“ під час інтерв'ю.

чись на передові місця, де б вона не була.

Важко прямо зрозуміти, що ця молода людина почала працювати у банківстві, маючи лише 18 років, але, як розповідає нам, її ніколи не стояло на перешкоді те, що вона була завжди най-

Легіслатура Нью Йорку вшанувала 1000-ліття Християнства в Україні

Олбані, Н.Й. — Дня 16-го травня ц.р., легіслатура стейту Нью Йорк прийняла резолюцію ч. 1528 якою вшанувала 1000-ліття Християнства в Україні та прилучилась до української громади у відзначенні цієї важливої річниці.

В прийнятій резолюції говориться, що українці в цілому світі відзначають в цьому році знаменну річницю події з-перед 1000 років, коли то Володимир Великий, володар Києва, прийняв християнство як державну релігію та наказав охрестити своїх підданих у водах Дніпра, що мало величезний вплив на майбутній хід історії України.

Дальше стверджується, що американці українського походження стейту Нью Йорк, які зробили великий вклад в розвиток стейту, також відзначають цю подію разом з іншими українцями в світі. Стейтсва легіслатура приймає рішення прилучитись до відзначення 1000-ліття Християнства в Україні.

Резолюцію цю вніс великий приятель українців асемблеї Томас Ф. Баррага з виборчої округи число 7.

Українська громада цієї округи, яка охоплює повіт Сафок на Лонг Айленді, повинна віддячитись йому за його прихильність до українців, даючи йому всесторонню підтримку під час виборів.

З огляду на те, що резолюція була прийнята всього кілька днів перед святкуванням 1000-ліття Християнства в Україні українською громадою Олбанської округи, а виготовлення резолюції займає від двох до трьох тижнів, існувала можливість що ця резолюція не буде проголошена на святкуваннях в Олбані. І тільки завдяки старанням прихильників до українців працівників легіслатури, а спеціально Мері Лю Кюрро та Тереси Бенк, ця резолюція була виготовлена на час та відчитана інж. Юрієм Герцем під час святкувань в Олбані.

Появилася книжка д-ра Б.Я. Цимбалістого

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Тут, виданням Українського Народного Союзу, появилася англійською мовою 95-сторінкова книжка д-ра Богдана Я. Цимбалістого п.з. „Growing up in two cultures“ („Зростання у двох культурах“).

У книжці ці знаходяться чотири есеї автора: „Проблема ідентичності“, „Україна та Америка“, „Українське гето: Відмінна перспектива“, „Етнічна освіта: чи вона стосується американського суспільства“.

Д-р Б.Я. Цимбалістий у передмові до цієї книжки пояснює, що ці чотири задані есеї — у першу чергу подумки для батьків, учителів, виховників-доранників і провідників організацій молоді, як теж для всіх тих, що виростають у молодше покоління українців народжене і освічене в Америці.

У першому есеї автор заторкає проблему ідентичності української молоді, яка виростає під впливом двох культур: у другому порушує він питання подвійної лояльності, часто помилково представленої як джерело конфлікту; у третьому вказує на позитивні наслідки етнічної спільноти у вихованні дітей; у четвертому есеї д-р Б.Я. Цимбалістий дискутує над впливом етнічної спільноти на одиниці та спільноту. Два перші есеї у 1974 році опублікував Український Інститут для Дослідів та Інформації; третій та четвертий есеї були надруковані в „Українському Тижневику“ в 1983 і 1985 роках.

Книжку „Зростання у двох культурах“, в ціні 5 дол., можна набути, звернувшись на таку адресу: Svoboda Book Store, 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302.

У Мавнт Олів коледжі відкрито меморіальну виставку картин Я. Гніздовського

Мавнт Олів, П. Кароліна. — Тут в коледжі Мавнт Олів колишній випускник цієї школи з 1959 року д-р Е. Лі Гловер з місцевості Евелет у Пенсильванії заснував постійну колекцію, Якова Гніздовського, яка буде виставлятися у Мавнт Олів бібліотеці цього коледжу, як пам'ятка мистецтві Я. Гніздовському.

Д-р Гловер заприязнився з мавстром Гніздовським ще в 1960-их роках і ця приязнь тривала аж до смерті українського мистця в 1985 році. Впродовж років він зкуповував дереворізи Гніздовського і декілька з них був виписаний цій бібліотеці на відкриття ново-збудованого будинку в 1968 році. Тепер він ці дереворізи передає на власність бібліотеці, як частину постійної збірки. Повна збірка включає 52 дереворізи і один рисунок чорнилом.

Сам д-р Гловер, професор біології в повітовому коледжі, Монтгомері, заявив, що „я завжди мав почуття, що дереворізи Гніздовського і архітектура бібліотеки Мавнт Олів дуже до себе підходять“. Промовляючи на відкритті, д-р Гловер сказав, що на його думку „це є найбільша збірка картин Гніздовського, яка пос-“

(Закінчення на стор. 3)

СЕМІНАР ДИРИГЕНТІВ

Едмонтон. — Тут заходимо Українського Музичного Товариства Альберти від 13-го до 18-го серпня ц.р. в Інституті св. Івана відбуватиметься XIII семінар диригентів ХХІІІ семінари диригентів. За точнішими інформаціями треба телефонувати на ч. (403)474-9774 або писати до Ukrainian Choral Conductors Seminar 11728-97th Street, Edmonton, Alberta, T5G 2Y1 Canada.

молодшою. Навпаки, старші і більше досвідчені працівники допомагали, а її пильність і бажання вибачити мусили кожну імпульсивність. Треба справді любити своє звання і працю.

(Закінчення на стор. 3)

ОТЕЦЬ В. РОМАНЮК ПРИЇДЖАЄ ДО С. БАВНД БРУКУ

Як повідомляє канцелярія Консисторії УПЦеркви в ЗСА, отець Василь Романюк і його син Тарас, які минулого тижня прибули до Канади з України, візьмуть участь у заплянованих святкуваннях Тисячоліття Християнства в суботу і неділю, 6-го і 7-го серпня ц.р., в С. Бавнд Бруку, Н.Дж. На фото вгорі — о. Романюк (справа) і син Тарас на летовищі в Торонто минулого тижня. (Фото: І. Корєв)

У СВІТІ

У ЖЕНЕВІ ВІДНОВИЛИСЯ переговори у справі врегулювання становища у Південно-Східній Африці. У переговорах, що проходять під егідою З'єднаних Стейтів де беруть участь представники Південно-Африканської Республіки, Куби і марксистського уряду Ангولی. Виступаючи на пресовій конференції, заступник міністра закордонних справ СССР Анатолій Адамшин заявив, що, на його думку, останнім часом появилася кілька позитивних моментів, які дають можливість сподіватися на укладення в найближчі тижні справедливої угоди. А. Адамшин сказав, що „Совєтський Союз має намір використати свій престиж і вплив для успішного вирішення всіх регіональних конфліктів“. Переговори в Женеві проходять під головуванням заступника державного секретаря ЗСА Честера Крокера, який давно і покищо безуспішно намагається виробити компромісові рішення у справі Ангولی і Мозамбіку. Делегація ПАР на переговорах наостанок на виведенні з Ангولی більш як 50-тисячного кубинського корпусу, вважаючи його присутність прямою інтервенцією і головною загрозою стабільності.

МІНІСТЕР ВНУТРІШНІХ СПРАВ РСФСР Пйотр Богданов повідомив, що у кримінальний кодекс республіки внесена відповідна стаття, яка передбачає покарання за участь в несанкціонованих демонстраціях. За словами П. Богданова, за останній пір року у Москві без дозволу властей відбулося 246 мітингів і демонстрацій. Перша стаття передбачає за перше порушення кару до 300 карбованців і позбавлення свободи на 15 діб, а за наступні — кару до 1,000 карбованців і позбавлення свободи на термін до двох місяців. Особи, які порушують громадський порядок під час незгодованої демонстрації, можуть бути засуджені до кар до 2,000 крб. і до ув'язнення на термін до двох років. Богданов також заявив, що міліції буде дозволено користуватися гумовими палицями. Міністер не виключив, що в майбутньому патрунування вулиць буде проводитися з собаками. Відомо, що покищо дістати дозвіл на проведення неофіційної демонстрації чи мітингу в СССР практично неможливо.

ПІД ЧАС ЧОТИРИДЕННОЇ поїздки по Совєтському Союзу секретар департаменту оборони ЗСА Френк Карлуччі відвідав у середу, 3-го серпня, Севастопольську військово-морську базу. Повідомляючи, що Ф. Карлуччі піднявся на поклад сучасного совєтського бойового корабля. Чорноморський військово-морський бази повністю закриті для чужоземців. Останнім американським державним діячем, який побував у Севастополі, був президент Френклін Рузвельт.

ПАСАЖИРСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ, на покладі якого було 40 нікарагуанців і десять релігійних активістів зі ЗСА, був обстріляний з прибережних джунглів ріки Ескондідо на схід країни. Два нікарагуанці вбиті і 27 поранені. Серед поранених — американський священник Луїс Вокер. Пасажири-американці терміново доставили гелікоптером у Манагуа, звідки дочка постраждалого священника Гейл Бокер дала телефонічне інтерв'ю кореспондентові Асоційованій Прес. „Інцидент ще більше переконує нас в необхідності припинення доставки зброї контраст, — заявила Г. Вокер. — Вони не могли не бачити, що мають справу з пасажирським кораблем“. На закінчення Вокер, правда, визнала, що на верхній палубі корабля перебувало коло 20 воїків сандіністської армії у військовій формі і зі зброєю. Цікаво, що у воїків ніхто не стріляв. Сандіністи заперечили будь-яку причетність до інциденту.

БОЛГАРСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство БТА повідомило, що у вівторок, 2-го серпня, незабаром після злету з софійського летовища втратив контроль і розбився пасажирський літак ЯК-40. Загиною 23 особи з 37, що були на покладі. 14, які залишилися в живих, у тяжкому стані доставлені у шпиталі. Після повідомлення про катастрофу софійське летовище було закрито на кілька годин. Літак, що розбився, належав державній болгарській летунській компанії Балканері і летів зі Софії до Варни. Представник софійського летовища повідомив, що серед пасажирів, які загинули, був один совєтський громадянин і один югослав. Всі інші — громадяни Болгарії. Для розслідування причин катастрофи створена урядова комісія.

У МАНІЛІ БЕЗ попереднього повідомлення про це, відновилися американсько-філіппінські переговори, головною темою яких стала справа про суму компенсації, яку виплачують З'єднані Стейти за використання військової бази на території Філіппін. В їх число входять велика військово-морська база Субік-бей і летунська — Кларк. Переговори були перервані тижнем тому. Оголошуючи про це, міністер закордонних справ Філіппін Рауль Манґапуя обвинувачував американську сторону у „незгодованості“. ЗСА виплачують Філіппінам щорічно 180 міль. дол. за право користування п'ятьма військовими об'єктами в цій країні. Маніла вимагає щорічної компенсації в сумі 1.2 біл. дол.

В СССР РОЗТОРОЩУЮТЬ СТАЛІНА

Москва. — Сенсaційною подією було в Москві висвітлення дуже відвертого документального фільму, в якому підтверджено, що тaсміні відомості про атомову бомбу Москва отримала від німецького втікача Клякса Фукса, якого на Заході ув'язнили за шпигунство.

Фільм на телевізійних екранах оглядали мільйони глядачів в понеділок, 1-го серпня ц.р. В ньому було також представлено розгромлюючий портрет догматичного совєтського диктатора Йосифа Сталіна, як людину-параноїка, який траувався своїх громадян як ворогів.

Коментатор фільму „Риск ІІ“ сказав: „Фукс ширі вірив в те, що тaсміні атому не повинні знаходитись в руках тільки одної групи і тому з власної ініціативи передав тaсміні атомової бомби совєтськ“.

Сорок років СССР відпекувався від будь-яких стосунків з Фуксом, який пробував знайти притулок в Англії від наїстської Німеччини. Під час Другої світової війни він працював у найбільш засекреченій американській програмі продукції бомб в Лос-Алamos, Нью-Мексико.

Ув'язнений після війни в Англії і засуджений на 14 років тюрми, Фукс признався до передачі СССР тaсміних відомостей з огляду на свої ідеологічні переконання. Після звільнення з тюрми поселився у Східній Німеччині, де прожив до

свої смерті 8 січня 1988 року.

В інших сценах фільму, якого висвітлення мало на меті підкреслити ще один крок гласності у дискусіях про політичні та історичні події СССР, яким сприяє теперішній кремлівський вождь Михайл Горбачов, фільм поставив Сталіна поряд з Адольфом Гітлером і китайським Маозедонгом, як диктаторів котрі принесли біль і страждання своїм людям і цілому світові.

У фільмі виявлено, що шеф сталінської служби безпеки Лаврентій Берія, розстріляний в 1953 році, був відповідальним за програму атомових дослідів в СССР. Показано у фільмі, що до небачених кадрів як совєтські воїки здавалися масово в німецький полон з вибухом війни 22-го червня 1941 року. Фільм твердить, що по закінченні війни Сталін знайшов новий ворог і розпочав переслідування в пізніх 1940-их роках, щоби тортурирати і страхом навчити людей підданства його авторитетові. Говориться у фільмі і про те, що старший науковець-академік Петро Капіція в 1980 році самодіє переконав Академію Наук щоби не виключати з неї дисидента фізика Андрія Сахарова.

Режисером фільму є Дмитро Баршевський з скриптом Наталії Юдіної, фільм є продовженням попереднього фільму, який в СССР оглядали минулого року.

Випустили М. Руста

Бонн, Західна Німеччина. — У Франкфурт з Москви прибув 20-річний західнонімецький летун-любитель Матіас Руст, який 28-го травня минулого року посадив одномоторний спортивний літак „Сесна-172“ на Красній площі у совєтській столиці. За це німецький летун був засуджений на чотири роки. Апеляційна інстанція залишила присуд в силі, однак боннські власті увесь цей час настоювали на звільненні М. Руста і нарешті добилися успіху.

Справу про роллю Руста порушував минулого тижня у Москві міністер закордонних справ Західної Німеччини Ганс-Дітріх Геншер, який побував там для підготовки візиту федерального канцлера Гельмута Коля у Совєтський Союз. У середу, 3-го серпня, совєтські власті повідомили амбасаді Західної Німеччини в Москві про те, що Матіас Руст помилується і звільнений.

М. Руст проживав у місті Ведель, що знаходиться 10 км на захід від Гамбургу. Кореспондент агентства Асоційованій Прес намагався взяти інтерв'ю у матері Руста Монки, але його не пустили в дім трояко-репортерів журналу „Штерн“ — гамбурзького тижневика, який купив право на висвітлення спонс моделю-го летуна.

Почувши про звільнення Руста, біля Лефортовської в'язниці, де він відбував кару, збиралися західні репортери і фотографі, які позаминулого року зустрічали там же американського кореспондента Ніколаса Данілова, заарештованого за фальшивим обвинуваченням у шпигунстві, але випущеного в обмін на совєтського шпигуна Геннадія Захарова. Але Руст залишив в'язницю раніше. Точно так само його прогнали західні репортери, які з'їхалися на летовище в Шереметьєво.

Згідно з непереривними даними, Руста помістили у новий ухажом Пресії Верховної Ради СССР, посадили на літак летунської компанії „Дюфланга“, що вилетів з Москви у Франкфурт о 7:15 вечора.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕГЕН надав своє вето на 299.6-більйоновий оборонний бюджет ЗСА в наступному році, при тому обвинувачуючи демократів, що вони ідуть шляхом „послаблення і пристосування“ у політиці оборони. Президент сказав, що, накладаючи вето на цей законопроект, він протестує проти „помилки і браку“ в бюджеті, які наражають на небезпеку ним розширену потужність Америки і підбивають становище ЗСА у переговорах із Совєтським Союзом.

РЕЖИСЕРИ ФІЛЬМІВ і телевізійних програм та письменники-сценаристи після 22-тижневого страйку дійшли до тимчасового премієри. Цей страйк, крім того, що є найдовшим в історії Голлівуду, позначається ще й тим, що вже спізнаний початок нових телевізійних програм наступного сезону. Покищо немає жадних висток про новий контракт між профспілкою сценаристів і профспілкою фільмових і телевізійних режисерів.

ДЖАН ГЕРРІНГТОН, СЕКРЕТАР Департаменту енергетики запропонував, щоби негайно побудувати два нові нуклеарні реактори в Південній Кароліні і в Айдаго для заміни існуючих застарілих і склонних до аварій реакторів, які є ядром утримання крайового арсеналу нуклеарної зброї. Праця над таким проектом мала б грати біля 10-ох років й коштувала б 6.8 біл. дол. Критики кажуть, що це буде коштувати куди більше та й взагалі квестіонують, потребу нових реакторів.

МАСОВИЙ ВІЇЗД СІЛЬСЬКОГО населення Америки, що більше загострений занепадом сільського господарства, привнеюло багато малих віддалених містечок уживати різних принад для нових поселенців. Цими приманчливими засобами є різного роду податкові утешчення для нових мешканців і підприємств.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Svoboda (201) 434-0237. U.N.A. (201) 451-2200

Subscription 1 year — \$40.00 6 months — \$22.00 3 months — \$12.00 U.N.A. members 1 year — \$15.00 Change of address — \$1.00 Make check or money order payable to Svoboda

Postmaster: Send address changes to

Svoboda, 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті, дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст Редакції. Редакція застерігає собі право втручання в скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг дописувача заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Підписка на рік \$40.00 на півроку — \$22.00 на 3 місяці — \$12.00 Для членів УНСОЮ \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00 Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Проблема виборів для Республіканської партії

Такої проблеми з початком цього року не було. У Демократичній партії панував хаос; її чоловічий кандидат скомпромітувався і відпав, з-посеред сімох інших не було ні одного, який міг би рівнятися своїми кваліфікаціями і форматом із заступником президента Джорджем Бушем і провід Республіканської партії не мав найменшого сумніву, що Білий Дім залишиться в її руках. Але в ході передвиборів і після конвенції Демократичної партії ситуація значно змінилася. Губернатор штату Массачусетс Майкл Дукакіс несподівано придбав собі популярність, у стейтських передвиборах він відсунув на бік усіх інших суперників і здобув стільки делегатів, що отримав номінацію на офіційного кандидата Демократичної партії зараз у першому голосуванні, сенатор Ллойд Бентсон із Техасу, якого зараховують до консервативного крила Демократичної партії, погодився на пост заступника президента з Дукакісом, як президентом, муринський проповідник Джессі Джексон заявив готовність пропагувати за Дукакісом, Демократична партія заманила свою єдиність і переведені різними газетами опити виявили кращі шанси успіху у листопадових виборах Дукакіса, як Буша. Навіть такий поважний американський коментатор, як Джеймс Рестон, ставить на рівню дошку Буша й Дукакіса і не виключає, що кожний з них, хоч не має прикмет Рональда Регена, був би добрим президентом, як добрим президентом виявився був Гаррі Труман, власник крамниці з одягом.

Усе це створило для проводу Республіканської партії проблему. Конвенція цієї партії відбудеться 15-го — 18-го цього місяця в Нью-Орліні. Джордж Буш не має суперництва і буде визначений цією конвенцією у першому голосуванні, як офіційний кандидат Республіканської партії на президента. Ідеться про те, щоб до того часу і в часі від конвенції до листопадових виборів не тільки змінити в широких колах американського суспільства настрої у користь Буша та в некористь Дукакіса, але й виграти вибори. За газетними інформаціями відбулася у цій справі велика конференція у Білому Домі, на якій розподілено ролі, при чому президент Реген, який все ще користується в широких колах американського народу великою популярністю, візьме на себе завдання, — як він сам заявив — „сказати правду“ про його восьмирічну діяльність. Він, Реген, не має поручати Джорджа Буша і взагалі говорити про кваліфікації та програму Буша, а буде тільки спростовувати закиди, роблені Дукакісом і його пропагандивним апаратом на адресу „епохі регенізму“.

У плануванні виборчої кампанії республіканської партії є все ще одне велике пусте місце: хто буде кандидатом на заступника президента, Джордж Буш заявив журналістам, що він, вислухавши різних порад, сам рішатиме у цій справі і проголосить свій вибір щойно на самій конвенції, або безпосередньо перед нею. Проголошено тільки вістку, що головним промовцем на конвенції Республіканської партії буде Джін Кирпатрик, колишній амбасадор в ООН, тепер професор політичних наук у Джорджтаунському університеті у Вашингтоні. Її називають також, як одну з можливих кандидатів на заступника президента, але водночас піддають це під великий сумнів, бо вона, при всіх своїх першорядних кваліфікаціях, належить до цього крайнього консервативного крила партії, яке відраджує потрібних для виборчої перемоги демократів. Називають найчастіше прізвища сенатора Боба Дола, який у ході передвиборів зрісся був дальшою кандидатурою, та Елізабет Дол, яка була членом Уряду Регена і могла б приманити голоси жінок. Все це тільки гіпотетичні комбінації. До комбінації належать пророцтва, що виграє Дукакіс, бо американці „люблять зміну“, як теж твердження, що ніби призначена вже Республіканською партією сума понад 40 мільйонів дол. на телевізійну і часописну виборчу агітацію та особи самого Буша і вибраного ним кандидата на заступника президента перекинуть терези листопадових виборів у користь Буша. Час летить суперсонічною швидкістю — листопад ось-ось за дверима, а тоді побачимо чия візьме верх.

Спогади, про які іде тут мова, написав російськомовно спів'язень совєтських концтаборів Олександр Хахуля. Їх перекладав на українську мову наш австралійський письменник Дмитро Чуб, давши їм заголовки: „Б. Антоненко-Давидович у пазурях чекістів“. Спогади. (Мельбурн, Австралія, 1987 р., стор. 215). Ці спогади про одну підвільну людину цієї горезвісної інституції ширшої ніж чисто біографічної. В них автор показав не тільки життя й загибель багатьох каторжан, але і дав яскравий опис цілої низки типів чекістів-самодурів, садистів і звихнених типів, від зворобливих рішень яких залежали життя і смерть мільйонів заступів. На прикладі жакливого долі Антоненко-Давидовича автор показав, як урядові збоченці змушували над беззахисним письменником, як би його по голові при допитах, як забороняли йому писати й за незгоду писання саджали його до ізолятора, де легко можна було збожеволіти, опинившись у напівтемряві, без світла, без опікання в холодні дні, без ліжка, де зі стін капала дощова вода, а кризь діри у стінах дув постійно холодний вітер.

Після війни штрафним засланям у цих таборах не було числа. Автор так про них пише: „Було це в кінці лютого 1953 року. Хапали тоді всіх підв'язав до провини і без провини. Любого невинного гриби по дощі повільно вбивали совєтської преси, все нові факти про ці жахливі, страшні часи сталінської ери, коли цей комуністичний „божок“ відбирав життя мільйонів у нічому невинних жертв, особливо українського народу. Не щадили цей грузинський виронок, вірний слуга російських шовіністів, — українських патріотів, інтелігентів і селян для яких створив пекло на землі російської імперії. Про 7-10 мільйонів українських селян, що померли внаслідок штучно створеного голоду, відомо вже й народам вільного світу. На жаль, не осягнені народи цього світу про мільйони вивезених в далекій Сибір, Соловки й інші примітивні закутки червоної імперії, де велика їх більшість загинула в нелюдських умовах. І врешті ще й досі неформований вільний світ про масові сталінські морди сотень тисяч української інтелігенції в перших днях війни з гітлерівською Німеччиною. Чи не прийшов вже найвищий час, щоб українці у вільному світі задокументували й ті кошмарні сталінські часи“.

Завдяки новій ері, Горбачівській „гласності“, про ці чорні діла Сталіна, особливо над поневоленим українським народом, останньо пишуть вже в офіційних совєтських газетах і журналах. Історію не переробили. Як ненажерли-пауки, розбігалися усюди мереживом вулиць „чорні воронки“. Один з них сонячного серпневого дня 1938

Д. Б. Чопик

СЕНСАЦІЙНІ СПОГАДИ ПРО Б. АНТОНЕНКА - ДАВИДОВИЧА

ного уміли робити не тільки винним, але уміли припустити признати до (сугеруваної ними — ДБЧ) провини. Людина людини в ту пору піднесення сталінського терору була кровожерним і нещадним вовком. Людей у таборах не встигали ховати, а їх усе не зменшувалося. А як же ховали тіла цих нещасних жертв? — ось приклад. В'язні (Антоненко-Давидович і автор спогадів) дістали дозвіл провести товариша-лікаря у лікарні в останню дорогу. „Лікаря розділили й голого поклали на віз, який супроводжує два погребники-в'язні та три конвої. Коли віз під'їхав до глибокого довгого яру за табором, погребники взяли померлого, один за руки, а другий за ноги, розгойдали і жбурнули просто на дно в яр, де було повно води і болота. Всі дивилися, як тіло поволі зникало, занурювалось у болото“. Борис А-Д. був так вражений таким похороном близької йому людини, що не міг рушитися з місця. „А у тім яру в такий спосіб було поховано вже тисячі трупів“. Боже! Як усе це міг витримати нарід? А витримав...

А як же жили сатрапи наглядчі над народом? — Про їх головного начальника

ка, генерала Гвоздецького, у споминах говориться так: „...щоб відбутися наряду з офіцерами-чекістами та начальниками окремих підвідділів, генерал їхав поїздом, у складі якого і вагон-ресторан, вагон для десятих секретарок-любовниць та численної обслуги, включно з кухарями. За два дні там побудували цілий виселок з будинками для життя генерала, його обслуги та „секретарок“, включно зі залом для нарад... 122 офіцерів-чекістів з'їхалися з усієї околиці, з численних таборів, щоб зустріти своє начальство...“ А про один з таких же таборів чи підтаборів автор пише так: „...чекістів навколо сила численна. Навіть не віриться, що їх тільки в одному управлінні така сила. І всі ж на величезних складах (місячних платнях — ДБЧ), перед якими платня інженерів — справжні дрібниці!“. Їх влада, особлива на перехоловних етапах була найстрашніша. „За десять років сидіння в таборах я добре вивчив звички конвою, особливо, коли конвоюють офіцери, і знаю, що означає наказ зійти з дороги на бік... Скільки моїх товаришів в'язнів було застрелено конвоем під час етапування! Їм немає рахунку. Одного разу стріляли і

в мене. Я ішов у колоні крайньої справа. Я був худий і охлялий. Мене хитало вітром. І от я хитнувся праворуч і ледь більше, як належало. Памятаю, я трохи не впав тоді. І відразу ж гримнув постріл. Стріляв конвой убік. Куля пройшла у мене під рукою, вирвала жмуток від поли... „Крок праворуч від стежки, крок ліворуч... я вважаю втечею й застосовую зброю без попередження...“ Ох, як соромно й жалюливо представляти собі цивілізовану систему, де не законно вибраний, а спеціально добраний „одиничі привласнили собі право убивати людей іменем закону...“ Законом, який вони самі собі придумали на догоду... Так під час розлучення конвою, чекісти могли робити будь-яке нехтування прав людини. Людей убивали, як мух, без потрясення совісті, без всякого людського милосердя. Людей незаплямованих...“ яким був і Б. Антоненко-Давидович і автор цих жахливих спогадів.

Ці спогади дорогі нам і важливі тим, що розкривають невідомий відтиск життя і страждань видатного письменника, який міг був створити для нашої літератури талановиті твори-шедеври. Йому не дали цього зробити. Він помер, відбавши, замість 10 років, 21 рік засланню... Книжку цих спогадів можна набути у видавництві „Пастівака“, 36 Perry St., Newport, Victoria 3015, Australia.

імперії, але про це Буданов наразі писати не може (о. т.)

Словом, — продовжує автор, — швидколюдиною був у літку 1938 року славетний футболіст Константин Щегоцький. Дотепні, відвертий хлопець... Він любив веселу компанію, любив футбол, життя... Слава йому не дошукляла, а орден... Та, що й казати, він був першим в Україні футболістом-орденоносцем. І раптом... Це раптом прийшло до нього сонячного серпневого дня у вигляді двох чоловіків, які називалися працівниками органів внутрішніх справ. Тільки закінчилися гра з лєнінградцями, і Константин збирався до каси, одержати зарплатню платню, а потім з дружиною пообідати в ресторані. Двоє запитали його в „смуку“, і він поїхав... Ось і будинок на колишній Інститутській вулиці (він був зруйнований війною, на його місці звели Жовтневий палац культури). Його завели у кімнату. Удар, ще удар, а потім тріск полотна сорочки: зірвали орден... Вивели. На вулиці вже інша „смука“ — непрозорі, зафарбовані вікна. Заштовхнули в автомобіль, і за кілька хвилин — будинок народного комісаріату внутрішніх справ. А ще за кілька хвилин інтенсивний допит.

Шпигун, — кричить слідчий, — шпигун! Чий? Польський? Турецький? — дивиться на Щегоцького вираженими блакитними, (Закінчення на стор. 3)

Миколи Дилецького виконали такі хори: Ювілейний хор Тисячоліття, Великобиконати та „Веснівка“, Торонто, Канада, під диригентурою Ярослава Бабуняка. Виконання були дбайливі, і звучали мелодійно. Слухачі швидко нагороджували виконавців оплесками. Чудово і зворушливо прозвучало „Христос Воскрес“ Пилипа Козицького під диригентурою Квітки Кондрацької у виконанні Ювілейного хору Тисячоліття Візантійського хору і „Веснівки“. Також були введені хороводи „Орлика“. Неперевершено прозвучала пісня „Покаяння“ — Артема Веделя у виконанні чоловічих хорів, „Візантійського“ і „Гомону“ під диригентурою Я. Бабуняка.

Многолітнє Святошному Отцеві „Сотвори Господи“ — Івана Біликівського і „Боже великий єдиний“ — Миколи Лисенка у музичній обробці Олександра Кошиця виконали всі хори разом біля шістсот осіб. Виконання під диригентурою Мирослава Антоновича прозвучало могутньо. При виконанні многолітнє Папа Іван-Павло II прославлявся. Концерт під кожним оглядом був на високому рівні. Велика вклада праця дала гарні висліди. Оплескам аудиторії не було кінця.

Під час хороводів маленькі хлопчик і дівчинка у кошику принесли у подарунок Папі писанки. На закінчення Папа сказав слово. Дружеско його український текст:

Дорогі Брати і Сестри Українці!

Ще раз і ще раз повторюю вам слова пророка: „Гляньте на скелю, з якої ви витесані, на виритий колодязь, з якого ви постали.“ (Іс. 51,1).

Ми спом'янули нині цю „скелю“ української культури, з якої ви витесані і на яку ви такі горді. Вона є мірилом вашої історії, як також вашої Церкви, що „як гармонійний хор, підтриманий голосами незліченного багатолюддя, згідно з безлічно модуляцій, барв і сполук, возноситься на Божу хвалу.“ (Апостоли Слов'ян. 17).

Дякую всім, що влаштували це торжество, артистам і співакам — людям мистецтва і культури — та запевнюю мої молитви за всіх творців слова музики і пісні, як також за усьє культурний світ великого

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про расу, що заливає світ

Пригадується мені, як колись давно, де-то у затишці українського приходу-ва за кавою велися розмови на тему, як „колись“ жовта раса може залишити цей світ, і білі залишаться їхніми невеличкими. Це були розмови, які забуваються зразу після пополунодя, але вони для нас, молодих, були страшні, як оповідання старших про „білу пані“ чи інших духів, які, звичайно, були темою розповідей влітку.

Десять років пізніше, у щоденній дорозі долиною частинною Нью-Йорку у напрямі „Свободи“, ці розповіді про „наїзд жовтої раси“ вириваються знову перед очима. Хто із нас сподівався, що будемо свідками вже не страшних казок, які зганяли сон із очей дитини, а дійсності.

Звичайно, подорожі, мусимо пережити попри декілька гуртків горюдиною, що саме у ранніх годинах розподіляють товар для крамниць у різних частинах міста. В кожній з них бачимо цю саму картину: перед гуртківною стоїть властитель, представник жовтої раси (часом важко розрізнити, чи це китайець, кореець, чи інший), який дає короткі, але різкі накази, а його модерні, „не-вільники“ — білі, згинаючись під тягарем, несуть на спинах скрині із горюдиною до тягарових авт. У ці гарячі, літні, дні носії раз-у-раз обтирають піт з обличчя і це це більше спонукує нас думати про змінені ролі і про цих жовтих, що „заливають світ“, як це колись цими передбачуваними страшними наші діди, чи прадіди.

Ця картина найбільше різка, але на ній не кінець сповнення пророцтва. Ми стверджуємо, що найкращі крамниці з горюдиною та овочами у цілому місті тепер вже є власністю підприємих корейців, чи в'єтнамців, — ми бачимо цих представників

жовтої раси, де б ми не були і де б не поїхали. Японці — завзяті туристи заливають своїми відвідуваннями так Європу, як Америку, а нерідко купують тут доми та залишаються жити постійно. І багаті і бідні представники всіх жовтих народів уміють собі добре та скоро дати раду — в одних є достатньо гроша для того, інші ж кудись пильніші та скромніші від автохтонів і цим скоро дорівнюють, а то і перевищують нас білих.

Ось недавно мали ми нагоду бути на градації молодого члена родини, що живе в Нью-Йорку. У нас на руках залишився список школярів, які саме закінчили перші роки середньої школи. Переглядаючи його, наїшли ми аж 12 прізвищ „Кім“, 8 „Лі“ а 6 „Парк“, не говорячи вже про інші, звичайно яких не могло бути сумніви, до якої раси вони належать. Ба, щобице, дівчата, що мали честь вголосити промови — це була одна із роду „Кім“, а прізвище другої було Ченг. Відомо, що всі представники цих народів дуже добре вчать, збирають похвали, насороди і ступені, а з цим самим підуть напевно скоро вперед.

Присутність їх тут, в Америці, так тепер закріплюється, що наші діти чи внуки, вже зовсім приймуть їхнє товариство за самозрозуміле, а їхня національна гордість займає таке чільне місце, що наша дітворда може ще і дещо від них навчитися. Далі, на чергу, прийдуть подружжя — білі одружені з особами з жовтої раси, і вже сьогодні такі існують та приймають їх без найменшого здивування.

Отже давні розповіді, що за нашого життя сповнілися. Але тут зразу вириває запит: ким будемо „страшними“ наших вуйнів? О-КА

Ще про пам'ятник Шевченкові

у Львові

В інформаційній статті п. н. „Митарство з пам'ятником Т. Шевченка у Львові“, яка була надрукована в „Свободі“ з 14-го червня ц. р., я поклався на інформацію українського варшавського тижденька „Наше Слово“, як критично оцінило вигляди на побудову цього пам'ятника в наступному році, тобто у 75-річчя Шевченкового народження. Автор статті нагадує, що був проведений конкурс на проект пам'ятника, але безуспішно, бо ніхто не відобразив величчя Шевченка. Схвалено продовжити конкурс й допустити до нього інші проекти дев'яти груп майстрів з-поміж 41, які брали участь в конкурсі. Всі вони були з Львова, мимого цього, що „мистецька критика піднімає питання,

щоб оголосити новий, республіканського масштабу, конкурс“, отже загальний, а не місцевий, львівський.

Та це не єдиний клопіт з пам'ятником. Не менший є і місцеве, де мав би постати пам'ятник. Згадана стаття обережно задує, що у львівській пресі були пропозиції примістити пам'ятник поза центром міста, мовляв, „у центрі і так достатньо пам'ятників, а в нових кварталах міста немає майже жадних“, а до того „у час економічної скрутності видатки на спорудження всяких (!) пам'ятників потрібно обмежувати до мінімуму“.

На мою статтю відізвався д-р Омелян Бей. В листі до редакції, надрукованім в „Свободі“ з 14-го липня ц.

(Закінчення на стор. 3)

Микола Галів

СВЯТКУВАННЯ У РИМІ

Ювілейний концерт

У неділю, у вечірніх годинах у просторій ватиканській залі ім. Папи Павла VI відбувся величавий концерт, у якому взяло участь 6,000 осіб. Мистецька програма була дбайливо продумана і підбрана. Блаженніший Мирослав Іван привітав Папу Івана-Павла II і вголос привітало не слово з нагоди такої небуденної події. Коли Папа з'явився учасники концерту відгукнулися довгими оплесками.

Блаженніший Мирослав-Іван у своєму слові звернувся особливу увагу на вплив християнства на нашу культуру і вкінці сказав, що з нагоди Тисячоліття Хрищення Київської Русі дарує Папі скульптуру св. Володимира Великого роботи Лева Молодожанина. Скульптуру що відкрив Володимир Луців, який, описав італійською мовою наслідки розвитку української культури, музики, мистецтва і який на це мав вплив прихід християнства в Україні. Слід підкреслити, що до кожного мистецького хорового виконання В. Луців подав короткі і влучні коментарі та пояснення італійською мовою.

Об'єднані хори „Гомін“ з Манчестера, Англія, Візантійський хор з Утрехту, Голландія, під диригентурою Мирослава Антоновича, чудово виконали: гимн до Божої Матері, „О Тебї радується“, невідомого автора (XVII ст.), у музичній обробці М. Антоновича, „С нами Бог та Свят“ із Ірмологіона (XVII ст.), „Божественний грім“, невідомого автора (XVII ст.) Кожне виконання слухачі приймали ентузіастично. Наступних три точки — „Слава во вішніх Богу“ — Дмитра Бортнянського, „Святий Боже“ — Максима Березовського і „Хваліте ім'я Господнє“ —

українського народу на Батьківщині і в діаспорі, і від серця, разом з Владиками вашої Церкви, тут присутніми, і з Кардиналом Мирославом Іваном Любачівським, уділяю Апостольське Благословення.

Опісля Папа приступив до виконавців концерту і разом з всіма став до знімків, а поруч з ним Блаженніший Мирослав Іван і всі наші владди. Неділя, 10-го липня була кульмінаційною точкою святкування Тисячоліття Хрищення України у Апостольській Столиці. Це були неповторні дні нашого відзначення.

У понеділок, 1-го липня о год. 9:30 відбулась Архирейська Служба Божу у базиліці св. Павла, під час якої співав „Візантійський хор“ з Утрехту під диригентурою М. Антоновича. Вечері цього ж дня відбувся концерт української духовної музики у церкві св. Андрея, у якому взяли участь Український камерний хор з Варшави, під диригентурою Я. Полянського, „Веснівка“, Візантійський хор, Хор тисячоліття і Ювілейний хор тисячоліття. Цього ж самого дня у пообідних годинах в Українському Католицькому Університеті відбувся шестий З'їзд Українського Патріархального Світового Об'єднання УПСО, про який є звітлення на іншому місці.

Офіційні святкування Тисячоліття Хрищення України відбулись 12-го липня 1988 р., тоді Архирейський св. Літургію над гробом св. Йосифа у базиліці св. Петра служив Патріарх Мирослав Іван у сослуженні всіх Владик і багатьох священників. Співали два хори — з Ньюарку церква Івана Хрестителя під диригентурою Михайла Добоша та з Ванкуверу, Канада, церква Пресвятої Богородиці під диригентурою Василя Шміделя, виконання якого було добре. Дбайливо опрацьовану проповідь вголосив секретар Священної Конгрегації для Східних Церков Владика Мирослав Марусин.

Слід підкреслити, що про святкування Тисячоліття Хрищення Русь-України з'явилися майже у всій італійській пресі, а найбільше в Осерваторе Романо обширно інформуючі статті з світлинами. Всі промови Папи були надруковані в згаданій Осерваторе Романо. Виразно було видно, що ідеться не про російське, але українське Тисячоліття Хрищення Русь-України.

(Закінчення на стор. 3)

Ще про ці...

(Закінчення зі стор. 2)

мертвими, наче порцеляна, очима...
Довго, — пише Буданов, — потім згадував ці величезні мертві очі Константина. Чому вони такі?.. Потім карний злочинець, який приходив голити "політичних", каже: —

— Марафет. — Що? — Кокаїн, дурно! Це буде потім, а зараз футболіст стояв перед слідчим у кімнаті номер 21, четвертий поверх.

І на це несамовито: "Шпигун! Португальський! Румунський!" — з безнадійно приреченого вперто: Ні, ні, ні!...

Потім Шегоцький дізнався: у доносі було написано, що він син польського графа і у Варшаві спілкувався з тамтешньою розвідкою... Фантазія доношків не бракувало. В руках у слідчого ніжка від стільця. Він б'є ніжкою. Б'є люто, безжально. По голові. Людина вже на підлозі. Неприємно. — Встати! Встати, твою... — знову б'є, на цей раз лискум чоботом... Стоїть Константин Шегоцький, улюбленець київських дівчат, душа веселої компанії, і ледь, розтуляючи губи: — Ні, ні, ні!...

Так він стояв дванадцять діб. Падав, неспитомий, і знову стояв... Валася на підлозі закривавлена ніжка від стільця. Байдуже дивився, як беруть руку і пальці затискують дверима. Добротні двері, дубові...

Через п'ятнадцять місяців він вийде на волю. Буде довго згадувати, куди йти, а потім знову — такі згадувати. Адресу матері. Не минулася так ніжка від стільця. Шось з пам'яттю. Коли він вийшов на волю, пише далі Буданов, — мерщій на пошту: дати телеграму матері... Взяв папір, ручку і... забув. Забув адресу! Рідного дому, де виріс... Минув кошмар дванадцять діб. Кошмар інтенсивного допиту.

Шегоцького кидують до камери смертника, якому вирок вже винесено. Людина здригається, почувши буд-який шум у коридорі: "За мною!" Знайшовши у себе сили й спокійно сказав Шегоцькому: — Ти, хлопче, стій до кінця. Не погоджуйся. Ну, а якщо зрозумієш: не витримай більше, скажи, як, я шпигун. Але з усіх сил намагайся не назвати ніяких прізвищ... А потім — камера, яка "веселим" реготом зустріла футболіста-шпигуна. Стоїть чоловік було там. Потім вісімдесят. Викликали людину, вона прощалася, і все. А що далі? Табір, смерть? Невідомо.

Азбука в'язниці. Перестукування. Кухоль денцем до стіни, до неї — вухом і вистукує: "Що там, на волі?" Новин було небагато. Переважно внутрішні. Що й казати, навіть рідні люди боялися приходити на побачення, приносили передачі. Це ж подумати тільки: дбає про ворога народу. "Вороги" це розуміли. Були ж діти. Треба було про них подумати... Дивиться на свої ноги Константина. Ноги футболіста. Після тих 12 діб вони стали товщі за власну талію. А потім нічого. Не дуже-то й боліли, а якщо нудили, можливо, грати хотіли... А надворі зима. Двадцять два градуси морозу в камері. Бетонна підлога...

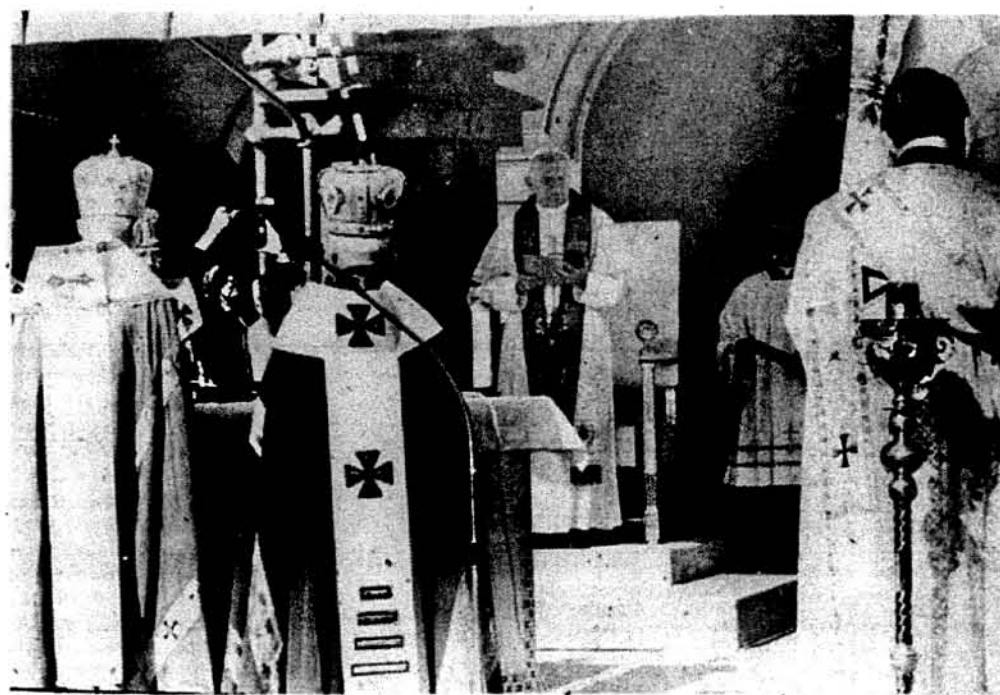
"Шегоцький, збирайся!" — таке якось почули в камері. Куди? Що це значить? Люди підходять, допомагають, ховають у брудну білизну скибочки хліба, приховані цигарки "Бокс". Якщо на волю — викинеш, а якщо... Там згодиться... Це була воля. Віддали згодом і

Святкування у Римі

(Закінчення зі стор. 2)

Загальний вид на базиліку св. Петра в Римі.

Папа промовляє до українців біля собору св. Софії.

орден... Константин Шегоцький зумів довести свою непричетність до будь-яких шпигунських організацій. Він стояв до кінця. Знайшов сили своє. Ні! відстояти. В умовах — продовжує Буданов, — коли у суспільстві панувало право. "Вмохай-пиши" коли донос, кілька слів, напружених на папірці, вирішувало долю, а сама доля людська цінувалася, як сміття на дорозі — такі категорії, як стійкість, якісь докази, логіка мали таку ж вартість, як те сміття... Шегоцького просто відкинули. Як непотріб. "Подумайся-футболіст... Були справи важливіші. Військові, вчені чекали своєї смертної години. І такий широкий жест, як звільнення футболіста через п'ятнадцять місяців нічим не вмотивованої в'язниці, і ще якої в'язниці, тоді можна було розцінювати, як акт величчя милосердя. Шегоцький же грав. Його викликали до республіканського НКВД і спитали: — Як кістки, цілі? — Дещо залишилося. — Тоді до санаторії, підлікуватися і треба грати... Народ хоче бачити свого героя.

Тоді-от й пішла по Києві чутка: Шегоцький зв'язався великим коханям з жінкою шведського консула. Отакої! Принаймні так пояснювали болітники довгу відсутність кумира. Ну, звичайно, ніякого консула, тим більше його жінки, не було... Але було таке зручне пояснення... Шегоцький прожив велике життя. Йому вже добре за сімдесят... Історію не перебереш. Але дивитися на неї треба відверто, об'єктивно, неупереджено... (Кінець цитати статті Буданова).

Немає і не може бути прощення червоним російським верховодам та їхнім співробітникам типу Сталіна, Кагановича і тисяч інших, що поповнили акт геноциду: що фізично нищили український народ. Українці у вільному світі та в Україні не можуть допустити до цього, щоб світ про це забув. Правосуддя обов'язково повинно відбутися.

Голова Ділового Комітету Тисячоліття в ЗСА д-р Юрій Солтис з Папою Павлом Іваном II.

У цілому святкування Тисячоліття Хрищення Русі-України пройшли понад усієї сподівання неспотворно величаво. Всім організаторам, виконавцям програм, хористам належить велике признание. Можна сподіватися, що за якийсь час будемо мати можливість це побачити на філмі, адже фільмар з Нью Йорку Ярослав Кулинич ці всі події фільмував. Українські прочани поверталися додому із самовдоволенням і радістю, що вони були безпосередніми учасниками величавих і унікально-неповторних святкувань Хрищення Русі-України у Апостольській Столиці разом з Папою Іваном Павлом. Паломники мали нагоду взяти собі на пам'ятку спеціально приготований "Молитовник паломника".

ГУБЕРНАТОР МАССАЧУСЕТТС і президентський кандидат Демократичної партії, щоби втихомирити всякі погослови про те, що він в минулому потребував психіатричного лікування, наказав своєму особистому лікарю опублікувати інформації про стан його здоров'я. Особисто на пресовій конференції М. Дукакіс заявив, що ніколи не потребував дотепер допомоги психіатра, як також й те, що не живився жадних ліків крім пілюли проти алергії.

МИР І ДОБРОБУТ є найкращим запевненням перемоги у виборах, у демократичній системі. Тому кандидат, який може виборцям вказати на такі досягнення своєї партії, має за собою вже частину переваги. Не зважаючи на те, що економічні і політичні показники вказують саме на такі успіхи Республіканської партії за останніх вісім років, її кандидат на президентську номінацію не має таких успіхів, як повинен мати. Як твердить сен. Джон МакКейн, якого номіновано на одного з головних промовців на конвенції, діло в тому, що Джордж Буш не має чіткого образу в очах виборців, отже й над цим починають працювати його експерти виборчої кампанії.

Молодь парафії св. Володимира святкує Тисячоліття

Парафіяльний Комітет Тисячоліття українського православного собору святого Володимира в Парма, Огайо, продовжуючи відзначення Ювілею Тисячоліття, влаштував для молоді свято 11-го червня. Всі імпрези того дня були скеровані для дошкільного та шкільного віку нашої громади.

О 9:30 рано отець декан протопресвітер Степан Ганкевич, отці Юрій Сівко та Іван Бручок відправили Молодь. Молодь співав хор дітей школи українського знавства під орудою о. Івана Наконечного та Ліди Остапович. Проповідь про Тисячоліття виголосив о. Іван Бручок.

По відправі у парафіяльному осередку наймолодша молодь святкувала цей день народження нашої церкви. Старша молодь приготувала дві хоругви для храму і церковного осередку та читала статті про ювілей, які вони написали. Під звук дзвонів о 12 годині молодь випустила 150 синіх і жовтих балонів із картками про Тисячоліття. Кожна дитина отримала малий

Частина парафіяльної молоді собору св. Володимира випускає балони із картками про Тисячоліття.

журнал, приготований на це свято про нашого патрона св. Володимира з іграми на тему Тисячоліття. По обіді та святковому

торті середньшкільна молодь брала участь у спортивних іграх та вечеряла у парку. Вечером відправлялася

Вечірня, в якій молодь взяла участь та приступила до святої Сповіді.

Д-р Ігор Махлай

Дорівняти...

(Закінчення зі стор. 1)

щоб не знеохотитися в так молодому віці, тим більше, коли всі ці одноклітки все ще були на утриманні родини і на студії.

Тепер Софійка Косачевич дістала великий аванс до First Jersey National Bank у Джерзі Сіті. В тому банку вона працювала останні три роки у Чикаго і відзначалася там своїм знанням, а передусім охотою та відповідальністю, тож запропонували їй більш відповідне, вище становище в нашій околиці. Вона працює у відділі фінансовому при цінних паперах і її завдання бути посередником поміж шерповцями і банком. Це змушує до контакту з різними людьми не лише у праці, але також, як це у звичай тут, на товариському форумі, де приходиться йти з клієнтами на вечерю, до театру, і в цей спосіб переговорювати з ними їхні фінансові проблеми.

Нам видається дивним, що така молода людина дає собі раду в складній фінансовій діяльності, але знаємо добре, що поважний банк вміє оцінити відповідальних працівників і тому беззастережно дав нашій гості те становище, яке вимагає багатого знання і банківництва і людий.

У відвідинах у нас Со-

фія Косачевич розповідає про всі свої професійні успіхи стримано і скромно, і застерігається цілий час, щоб ми надто її не прославляли у нашому інтер'ю.

Важко нам не зробити того, дивлячись на цю молоденьку дівчину, але хочемо вводити бажання, і тому ще лише випустимося про її життя перед початком цієї банкової кар'єри.

Соня уродженка Чикаго і там жила з батьками в українській ділянці міста. Вона ходила до школи українською мовою, а в українському храмі при церкві св. Миколая, здала матуру, належала до молодечої організації Пласт і пройшла звичайний стандартний шлях молоді української ділянки.

В родинному житті вона важко прийняла смерть матері у молодому віці, і може ця трагедія спонукала Соню так скоро та серйозно ввійти до професійної кар'єри.

Але тепер на новому пошті вона вповні щаслива, вона розуміє специфічне життя банку, кожний день приносить їй щось нового, а коли людина вдоволена із своєю працею, тоді може знайти і вдоволення у житті.

Надихаюся, що Соня ще скоро дасть інтер'ю і що це не перший раз ми почули про її неспересканий професійний успіх, дуже неспівимний до років її життя.

репрезентативним місці. Збори рішення відкрити резольцію уряду щодо призначення невідповідного місця під пам'ятник.

Можливо не буде зайвим згадати тут, що заходи львівського, чи, радше сказати, галицького громадянства в справі пам'ятника Шевченку, мають свою історію. Коли перед Першою світовою війною велено акцію побудови пам'ятника Шевченку у Києві, у Львові при Науковому Товаристві ім. Шевченка утворився окремий комітет, під проводом скарбника НТШ, Паньківського, який переслав йому кілька тисяч австрійських корон.

Історія повторюється. На львівський пам'ятник уже напали численні пожежники з усіх сторін України, а то й з-за кордону. Слід про це подбати і нашій заможній громаді, окремо, напередодні 25-річчя побудови нашого пам'ятника Шевченку у Вашнін тоні.

Ярослав Падох

Ще про ...

(Закінчення зі стор. 2)

р., мабуть, не зрозумівши цитованого, дорікає авторів статті в "Нашому Слові", за те, що саме він, підсуває думку, що школа витрачає фонди у час економічної кризи". На ділі автор заперечує таке вороже ставлення до пам'ятника й стверджує, що наша громада вважала пам'ятник свідченням своєї епохи й виявляє велику жертвенність на його здвигнення.

Це підтверджує д-р Роман Солтис у статті надрукованій в "Українським Тижневику" з 24-го липня ц. р. Звітуючи про велике громадське віче, що відбулося при участі 10,000 до 20,000 осіб у Львові, на якому утворено Демократичний Фронт для переведення "перестройки", він інформує, що на цьому вічу була мова про те, що урядові кола намагаються не допустити, щоб пам'ятник Шевченку постав у

ДОРОГІ БАТЬКИ!
ПОСИЛАЙТЕ ВАШИХ ДІТЕЙ
ДО УКРАЇНСЬКИХ ШІЛ! УКРАЇНА
НЕ МОЖЕ ВТРАЧАТИ СВОЇХ РІДНИХ
ДІТЕЙ! БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ,
МОЛИТВИ, КНИЖКИ, ЖУРНАЛУ, МУЗИКИ,
ПІСНІ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ
ДИТИНИ.

У Мавнт Олів...

(Закінчення зі стор. 1)

гійно денебуть виставляється. Заснування цієї постійної виставки є гідним вшануванням пам'яті Гніздовського, надзвичайної людини і мистця". А професор мистецтва цього ж коледжу Леррі Лін сказав, що картини Гніздовського будуть цінним додатком до мистецької збірки Мавнт Олів коледжу, бо в його картинах видно опанування майстерності та відчуття предмету, яке рідко можна зустріти".

Картини Я. Гніздовського можна побачити у різних збірках, включно з музеєм мистецтва Дюк університету, в Болому Домі, Конгресовій бібліотеці, в

музеї красном мистецтва в Бостоні та Вінніпегу. Дереворізи Я. Гніздовського були включені у численні групові виставки, включно з виставкою Американського товариства графічного мистецтва, як також в кількох виставках організованих Американською інформаційною службою в Європі, Азії, Південній Америці та Африці.

В додатку до дереворізів, займався майстерством, скульптурою, керамікою, ілюструванням книжок і книжковими знаками.

Щі дані про Я. Гніздовського поклади з нагоди відкриття згаданої виставки газети "Голдсборо Нью-Арпс" з неділі, 10-го липня ц.р., "Мавнт Олів Трібюн" з вівторка 28-го червня ц.р. Газети також поклади згадки з відкриття виставки.

Маємо ще на складі деякі видання творів

Дарії Ярославської:

ОСТРІВ ДІ-ПІ. Роман Трипогія "Повість" Друга частина Українське В-во "Добра Книжка" Торонто, 1969, з друкарні оо Василян сторін 320 Ціна \$10.00

ПІД ЧУЖІ ЗОРІ. Роман Трипогія "Повість" Частина третя Українське В-во "Добра Книжка" Торонто, 1971, з друкарні оо Василян, стор 258 Ціна 10.00

ПРАПОР. Новелети 1-ша частина У світлі вільного думки В-во "Київ, Філадельфія, 1981, сторін 191 Тверда оправа, ціна 15.00

ПАПОРОТЬ НЕ ЦВІТЕ. Повесть Завдання 1-ша частина Автор: 1976, з друкарні Петра Ямника в Кліфтоні, сторін 243 Тверда оправа, ціна 15.00

Svoboda Book Store
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
New Jersey residents add 6% sales tax

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Прихильцями й Односельцями, що 30-го липня 1988 р. по короткій недугі зосмортена Найсвятішими Тайнами відійшла у Вічність на 56-му році життя наша Улюблена і Найдорожча **ДРУЖИНА, МАМА І БАБЦЯ**

бл. п. МАРІЯ ПЕЛЕЩУК-ПЛАКСІЙ

народжена в селі Переволока, Булацького району, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися дня 2-го серпня 1988 року о год. 9-й ранком в українській католицькій церкві Пречистої Діви Марії в Бріджпорті, Конн., а відтак похоронено на католицькому цвинтарі St. Gates of Heaven, Trumbull, Conn.

В глибокому смутку: **ВАСИЛЬ** — муж донька **ЛІДА** з мужем **ВАСИЛЕМ** сини — **СТЕФАН** з дружиною **ЛЯРИСОЮ** і внуком **ДАНИЛОМ** ближча і дальша Родина в Америці і Україні

ПРОГРАМА ДНЯ:

- Відкриття
- Піднесення прапорів
- Представлення гостей — членів Головного Уряду УНС
- Доповіді про Союзову ювілейну пресу
- Виступ танцювального ансамблю "ВЕСНА" при Осередку СУМА ім. УПА у Філадельфії
- Відзначення заслужених Союзців
- Завісав при звуках оркестри "КАРПАТИ"
- Цінні вирази для гостей
- Весь час буде чинним буфет з добрими українськими стравами та холодними напінками.

21-го серпня 1988 року

Посілість УСОсередку

„Тризуб“

при дорогах: Канті Лайн і Повер Стейт Ровд

Горшам, Па.

Окружний Комітет УНСоюзу Філадельфійської Округи

впаштовує

Союзний День-Пікнік

Початком о год. 1:30 по полудні

До участі запрошується все Українське Громадянство, Членів Союзу м. Філадельфії та всі доколишні місцевості із сусідні х стейти Нью Джерзі, Делавер, Меріленд і Нью Йорк.

УКРАЇНСЬКІ БІБЛІЇ

3 НАГОДИ ТИСЯЧОЛІТТЯ В УКРАЇНІ

Вперше в 70-літній історії Советського Союзу, уряд СРСР дозволив на импорт 100.000 Біблій українською мовою.

Асоціація Біблій Української Родини закликає Вас скласти пожертву \$25.00 або більше, в межах можливості, щоб дати нагоду Об'єднаній Біблійній Асоціації Західної Німеччини видрукувати і доставити Українську Біблію в Україну. Ми повинні об'єднано відгукнутися на цю Богом дану нагоду.

З подякою та Божим Благословенням —

UKRAINIAN FAMILY BIBLE ASSOCIATION
P.O. Box 3723, Palm Desert, CA 92261-3723
(619) 345-4913

Вийшли друком чотири всі

Богдана Цимбалістого
п. наг.

„ВИРОСТАЮЧИ ПІД ВПЛИВОМ ДВОХ КУЛЬТУР“ (GROWING UP IN TWO CULTURES)

(АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ)

Тема есеїв: „Проблема ідентичності“, „Україна чи Америка“, „Українське гетто — іншими очима“, „Чи етнічне виховання в Америці є корисне?“

Есеї призначені для батьків, виховників, провідників молоді та всіх, хто цікавиться проблемами виховання української молоді в Америці. Ціна: 5 дол.

Набувати у книгарні Свободи.

Svoboda Book Store

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканці стеату Нью Джерсі обов'язують додати до ціни 6% стеатого податку.

Англійське видання

ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ

за редакцією ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА,

директор: ДАНИЛО ГУЗАР-СТРУК

1-ий і 2-ий з циклів п'ятьох томів, які мають вийти до 1992 р.

A-F — 119.50 дол. — 968 стор.

G-K — 125.00 дол. — 737 стор.

Алфавітична Енциклопедія України, базована на 25 роках праці, компетентне зведення і доповнене видання „Енциклопедії Українознавства“, знову ілюстроване кольоровими і чорно-білими фотографіями і численними мапами, першорядний показник життя і культури українців в Україні і діаспорі.

Видання University of Toronto Press, накладом Канадського Інституту Українських Студій, Наукового Товариства ім. Шевченка і Канадської Фундації Українських Студій.

Набувати можна у книгарні Свободи.

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканці стеату Нью Джерсі обов'язують додати до ціни 6% стеатого податку.

Український Народний Союз
пошукує досвідчених

АГЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

і

ЗАГАЛЬНИХ
АГЕНТІВ-ПРОДАВЦІВ

зі знаннями української і англійської мов на околиці

Чикаго, Нью Йорк, Торонто, Філадельфія, північного Нью Йорку і Нової Англії

з метою розбудувати і керувати мережами агентів-продавців в тих округах.

- Впроваджуючи інформації
- Платня у формі позички
- Відсотки від комісійного
- Всі бенефіти

Звертатись до

Ukrainian National Association, Inc.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Комітет Оборони Української Спащини
таГоловний Екзекутивний Комітет
Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВУ

на його працю та акції для

1. Поширення правди про Україну
2. Поборювання очорнювання та знеславлювання українців
3. Оборони громадянських прав українців

Пожертви просимо пересилати чеками або поштовими переказами на

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

враз із вивченням виразом цього заклику

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви \$

ім'я та прізвище

число до вулиці

місцевість

стеат

поштовий код

„Мама“ „Рідної Школи“ у Вінніпегу

Ся. п. Іванна Качор

Зовсім несподівано для родини і української громади у Вінніпегу, в суботу ввечері, 14-го травня ц.р., відійшла у вічність Іванна Качор, з дому Чернецька, відома і заслужена громадська діячка, пластова виховниця, а передовсім довголітня учителька „Рідних Школ“ у Вінніпегу, яку за її виховну працю в школі називали „мамою“ „Рідної Школи“.

Іванна Качор народилася в Львові 7-го вересня 1913 року в родині Івана і Кароліни Чернецьких. У Львові закінчила 7-класову народну школу ім. М. Шаевича в 1927 році і зараз же записалася до приватної учительської семінарії „Рідної Школи“ ім. Т. Шевченка, яку закінчила іспитом зрілості в 1932 році.

Життя молодшої Іванки було дуже важке, бо тато помер у 1921 році, коли їй було 8 років. Два роки пізніше померла мама, залишаючи круглим сиротами Іванку і на два роки старшу її сестру Євгенію, без якої матеріальної безпеки. Однак, при допомозі опікуна Павла Баб'яка і власними зусиллями (приватні лекції, вишивання та інші роботи) обидві сестри закінчили успішно середню школу, в ній на державну учительську працю. Однак, учительської праці в тому часі Польща українцям не давала. Вимагали зміни визнання на римо-католицизм, тобто стати полькою. Самозрозуміло, що сестри Чернецькі цього не зробили. Євгенія пішла працювати до української фабрики „Супільний промисел“ як звичайна робітниця, а Іванка короткий час учительвала на заступстві у „Рідній Школі“ у Львові та працювала в різних торговельних фірмах, а під кінець 1934 року одержала працю в Рівненському Союзі Українських Кооперативів у Львові, найвищій українській кооперативній центральній в Західній Україні.

У часі шкільної науки була активна в Плясті, містокурні 33-го жіночого куреня, була членом „Сокола-Батька“ і співпрацювала з підпільною організацією ОУН. Для цієї організації в 1933 році виїхала на вулиці св. Софії ч. 22 окреме помешкання під прикриттям прізвищем Мадгаліни Ястржемської, на магазин підпільної літератури, до якого тасмо привозили цю літературу О. Фединський, В. Івасик, Анна Черницька, Я. Спольський та інші.

За цю свою працю з початком 1934 року була заарештована і кілька місяців ув'язнена у львівській тюрмі Бригідки. Після восьми-денної гололодії була звільнена на інтервенцію о. Богдана Липського, капелана українських політичних в'язнів у Львові, який знав, що поліція не мала певних доказів проти Іванки. По звільненні була на листі заповідних, з вбивств міністра Перацького і тому мусіла тричі в тиждень гомоситися на поліції. І в тому часі було їй дуже важко знайти будь-яку працю.

У 1938 році одружилася з Андрієм Качором, тоді працівником організаційного відділу Крайового Союзу Молодечарського „Маслосоюзу“ у Львові, якого знала з Плясти, ще перед його розв'язанням польською владою в 1930 році, а відтак ближче його пізнала, коли по звільненні з в'язниці допоміг їй дістати працю у крамниці „Амата“. Будучи на листі заповідних, з вивихом Другої світової війни польська поліція знову ув'язнила її незважаючи на те, що була вагітна, а мужа забрали до польського війська. Вивезли її до польського концентраційного табору в Березі Картузькій.

З упадком Польщі вимушена, втративши свою дитину, сина Андрійка, а її саму врятувала д-р Ясеницька, що була з нею в тім же концентраційному таборі і нею опікувалася по звільненні, в дорозі додому, мандруючи пішки...

Разом з чоловіком з початком січня 1940 року покинули Львів і дісталися до Кракова, який був тоді столицею німецької окупаційної влади і де вже діяв Український Центральний Комітет під провідом проф. В. Кубійовича і творився новий український кооперативний осередок під провідом інж. Ю. Павличковського і дир. І. Фостаківського. Звідси її чоловік дістав доручення їхати до Криниці, на Лемківщині, щоб допомогти д-рові Б. Гнатевичеві організувати Кооперативний Союз.

У Криниці Іванна Качор доповнила свої педагогічні студії на учительську домашню господарства в народних школах для дівчат. Тут у Криниці, народилася найстарша донечка Леся (тепер Гаврилюк).

З кінцем 1941 року переїхали до Львова, де перебувають обидва, разом з Лесею і Юриком, що народився вже у Львові, до квітня 1944 р. Під тиском нової польської окупації західноукраїнських земель, Іванна Качор з родиною почала нову тяжку мандрівку в невідомий „світ за очі“: Любонь, Подольськ, Трнава і Братислава у Словаччині, а відтак Штраасфог, Відень і Берлін — це стали ці мандрівки. У Берліні її чоловіка забрали на примусову працю, а її з двома малими дітьми забрали до окремого, ізольованого від чоловіків, табору.

Коли війна закінчилася і в квітні 1945 більшовики зайняли Берлін, Іванна Качор, з двома дітьми і сестрою Євгенією та дівчиною-сиротою Марусею не могла віднайти свого чоловіка, а він не міг віднайти її. Почалася важка 6-місячна мандрівка і шукання себе у Східній і Західній Німеччині. Боже Проведіння допомогло їм себе віднайти у Баварії, в місті Аугсбурзі, але в часі цієї „мандрівки“ втратили сина Юричка.

В Аугсбурзі, в таборі Сомме-Касерне, Іванна Качор з початком 1946 р. включилася в педагогічну працю табору, спершу як співорганізатор і учителька, а відтак і управителька дворічної господарської школи, яку веде аж до свого виїзду до Канади з кінцем 1949 р. Це була одна з кращих шкіл цього типу в американській окупаційній частині Німеччини в таборах ДП. Кілька десятків дівчат закінчили цю школу і вони перебувають тепер у ЗСА або в Канаді та зв'язночі гадують, як І. Качор навчила їх бути добрими господарками. В Аугсбурзі народилася дочка Софія, тепер скз. директор ОІКО.

У 1950 році родина Качорів опинилася в Канаді, в Манітобі, точніше в її столиці Вінніпегу. І тут зараз же обидва включилися в активну в громадську працю. Іванка вже в 1951 р. включилася у пласову і рідношкільну виховну працю. Спершу учительвала в „Рідній Школі“ УНО, відтак у 1958-1967 рр. в чотирьох „Просвітах“, в 1967-1981 рр. була учителькою різних клас „Рідної Школи“ свв. Володимира і Ольги, а останніми роками — її управителькою. Вона також співорганізатор довголітній секретар президії Крайового Центру українських шкільних рад при Комітеті України Канади.

член Ліги Українських Католицьких Жінок, член СФУЖО, учасниця Конгресів ЛУЖЖ і КУК, активна учасниця Рідношкільних Комісій на цих Конгресах, довголітня пластова виховниця у Вінніпегу, опікунка і комендантка новачків таборів, провідниця кадрів новачків виховників, кількарічна членка Станічної Старшини, провідник Осередку Праці Пласотів Сеньйорів, член Осередку Української Культури і Освіти та від 1950 року член катедральної парафії свв. Володимира і Ольги. У Вінніпегу народилася третя дочка, Марта.

І. Качор писала і містила в українській пресі статті на виховні та рідношкільні теми. За свою виховну працю була кількарізово відзначена найвищими відзнаками Пласти, а також окремою грамотою і Шевченківською медаллю Комітету Українців Канади на Конгресі КУК у 1986 році.

9-го травня 1982 року на Святі Матері у катедрі свв. Володимира і Ольги, „Рідна Школа“ під управлінням Ярославів Іванчук з усіма учителями і учнями дякували Іванні Качор за її довголітню та дуже успішну учительську працю. На тому святі довголітній опікун цієї школи о. Роман Кисілевський передав їй почесну грамоту від Митрополита Кир Максима, в якій, зокрема, було сказано: „Одним висловлюємо наше повне признание і складасмо щирі подяки за Вашу жертвенну працю і визначні заслуги для добра Христової Церкви й нашого українського народу в християнському і національному вихованні нашої молоді, враз із забезпеченням гарячих молитов та побажанням обильних Божих ласк на майбутнє“.

На тому святі Іван Новосад, президент КУК особисто склав гратуляційне привітання за її довголітню громадську працю, вручаючи їй рідношкільну грамоту від КУК.

Третю грамоту вручив о. Р. Кисілевський від „Рідної Школи“. У своєму доповіді зорішувалося слову підкреслив великі заслуги для катедральної школи, для якої І. Качор була не тільки учителькою і управителькою, але справжньою „мамою“ для дітей і дити її любили наче рідну маму. В імені батьківського комітету вилася велика подяка Любомиру Шулякевичу, який сказав, що працю І. Качор можна найкраще передати словами І. Франка, парадоксуючи їх, а саме: „Все, що мали у житті Ви віддали для одної ідеї. І горіли, і ясніли, і страждали, і трудилися для неї“. Він подарував їй картину Михайла Дмитренка „У саду“, а шкільні діти вручили китицю троянд. Діти і батьки заспівали їй „Многая літа“!

Це був гарний вияв вдячності за довголітню працю, що Покійна дуже високо оцінила і пам'ятала та згадувала це до кінця свого життя.

І все закінчилося несподівано для всіх у суботу, 14-го травня.

У вівторок, 17-го травня, в катедрі свв. Володимира і Ольги відслужено Панахиду, на яку прибули Владика Максим, о. митрат Р. Добрянський, о. митрат С. Іжик, о. крилошанин Р. Кисілевський, о. Орест Гафійчук і о. диякон С. Тираський, а співав хор ім. О. Кошиця під дирижуванням Ярослава Каптія. Коло 700 осіб, у тому почесний відділ пласунів з двома пропрами і члени ЛУЖЖ під провідом голови Е. Канді, зі свічками звеличали цю сумну подію. Дуже зворушливу проповідь на Панахиді вголосив о. митрат Р. Добрянський. Труну несли колишні учні Покійної Орест Божик, Адрия Гаврилюк, Роман Костюк.

Панахиду відслужено в катедрі свв. Володимира і Ольги в суботу, 14-го травня.

У вівторок, 17-го травня, в катедрі свв. Володимира і Ольги відслужено Панахиду, на яку прибули Владика Максим, о. митрат Р. Добрянський, о. митрат С. Іжик, о. крилошанин Р. Кисілевський, о. Орест Гафійчук і о. диякон С. Тираський, а співав хор ім. О. Кошиця під дирижуванням Ярослава Каптія. Коло 700 осіб, у тому почесний відділ пласунів з двома пропрами і члени ЛУЖЖ під провідом голови Е. Канді, зі свічками звеличали цю сумну подію. Дуже зворушливу проповідь на Панахиді вголосив о. митрат Р. Добрянський. Труну несли колишні учні Покійної Орест Божик, Адрия Гаврилюк, Роман Костюк.

У вівторок, 17-го травня, в катедрі свв. Володимира і Ольги відслужено Панахиду, на яку прибули Владика Максим, о. митрат Р. Добрянський, о. митрат С. Іжик, о. крилошанин Р. Кисілевський, о. Орест Гафійчук і о. диякон С. Тираський, а співав хор ім. О. Кошиця під дирижуванням Ярослава Каптія. Коло 700 осіб, у тому почесний відділ пласунів з двома пропрами і члени ЛУЖЖ під провідом голови Е. Канді, зі свічками звеличали цю сумну подію. Дуже зворушливу проповідь на Панахиді вголосив о. митрат Р. Добрянський. Труну несли колишні учні Покійної Орест Божик, Адрия Гаврилюк, Роман Костюк.

У вівторок, 17-го травня, в катедрі свв. Володимира і Ольги відслужено Панахиду, на яку прибули Владика Максим, о. митрат Р. Добрянський, о. митрат С. Іжик, о. крилошанин Р. Кисілевський, о. Орест Гафійчук і о. диякон С. Тираський, а співав хор ім. О. Кошиця під дирижуванням Ярослава Каптія. Коло 700 осіб, у тому почесний відділ пласунів з двома пропрами і члени ЛУЖЖ під провідом голови Е. Канді, зі свічками звеличали цю сумну подію. Дуже зворушливу проповідь на Панахиді вголосив о. митрат Р. Добрянський. Труну несли колишні учні Покійної Орест Божик, Адрия Гаврилюк, Роман Костюк.

У вівторок, 17-го травня, в катедрі свв. Володимира і Ольги відслужено Панахиду, на яку прибули Владика Максим, о. митрат Р. Добрянський, о. митрат С. Іжик, о. крилошанин Р. Кисілевський, о. Орест Гафійчук і о. диякон С. Тираський, а співав хор ім. О. Кошиця під дирижуванням Ярослава Каптія. Коло 700 осіб, у тому почесний відділ пласунів з двома пропрами і члени ЛУЖЖ під провідом голови Е. Канді, зі свічками звеличали цю сумну подію. Дуже зворушливу проповідь на Панахиді вголосив о. митрат Р. Добрянський. Труну несли колишні учні Покійної Орест Божик, Адрия Гаврилюк, Роман Костюк.

У вівторок, 17-го травня, в катедрі свв. Володимира і Ольги відслужено Панахиду, на яку прибули Владика Максим, о. митрат Р. Добрянський, о. митрат С. Іжик, о. крилошанин Р. Кисілевський, о. Орест Гафійчук і о. диякон С. Тираський, а співав хор ім. О. Кошиця під дирижуванням Ярослава Каптія. Коло 700 осіб, у тому почесний відділ пласунів з двома пропрами і члени ЛУЖЖ під провідом голови Е. Канді, зі свічками звеличали цю сумну подію. Дуже зворушливу проповідь на Панахиді вголосив о. митрат Р. Добрянський. Труну несли колишні учні Покійної Орест Божик, Адрия Гаврилюк, Роман Костюк.

У вівторок, 17-го травня, в катедрі свв. Володимира і Ольги відслужено Панахиду, на яку прибули Владика Максим, о. митрат Р. Добрянський, о. митрат С. Іжик, о. крилошанин Р. Кисілевський, о. Орест Гафійчук і о. диякон С. Тираський, а співав хор ім. О. Кошиця під дирижуванням Ярослава Каптія. Коло 700 осіб, у тому почесний відділ пласунів з двома пропрами і члени ЛУЖЖ під провідом голови Е. Канді, зі свічками звеличали цю сумну подію. Дуже зворушливу проповідь на Панахиді вголосив о. митрат Р. Добрянський. Труну несли колишні учні Покійної Орест Божик, Адрия Гаврилюк, Роман Костюк.

У вівторок, 17-го травня, в катедрі свв. Володимира і Ольги відслужено Панахиду, на яку прибули Владика Максим, о. митрат Р. Добрянський, о. митрат С. Іжик, о. крилошанин Р. Кисілевський, о. Орест Гафійчук і о. диякон С. Тираський, а співав хор ім. О. Кошиця під дирижуванням Ярослава Каптія. Коло 700 осіб, у тому почесний відділ пласунів з двома пропрами і члени ЛУЖЖ під провідом голови Е. Канді, зі свічками звеличали цю сумну подію. Дуже зворушливу проповідь на Панахиді вголосив о. митрат Р. Добрянський. Труну несли колишні учні Покійної Орест Божик, Адрия Гаврилюк, Роман Костюк.

У вівторок, 17-го травня, в катедрі свв. Володимира і Ольги відслужено Панахиду, на яку прибули Владика Максим, о. митрат Р. Добрянський, о. митрат С. Іжик, о. крилошанин Р. Кисілевський, о. Орест Гафійчук і о. диякон С. Тираський, а співав хор ім. О. Кошиця під дирижуванням Ярослава Каптія. Коло 700 осіб, у тому почесний відділ пласунів з двома пропрами і члени ЛУЖЖ під провідом голови Е. Канді, зі свічками звеличали цю сумну подію. Дуже зворушливу проповідь на Панахиді вголосив о. митрат Р. Добрянський. Труну несли колишні учні Покійної Орест Божик, Адрия Гаврилюк, Роман Костюк.

лешка, Орест Денека, Михайло Заяць, Роман Корбут і Теодор Кушак. Вінки прислали Фундація ім. Т. Шевченка, Центральна КУК, Осередок Української Культури і Освіти, кредитова Кооператива Північного Вінніпегу (від Дирекції і працівників), сестра Євгенія з мужем і вінки та квіти від мужа, дітей і внуки.

У середу, 18-го травня, Службу Божу відправив о. Р. Кисілевський. Він попросив Покійну від парафії і від себе особисто у дуже гарній проповіді. Покійну відправили на цвинтар Всіх Святих.

Після похорону відбувся поминальний обід у катедральній аудиторії. Господарем трини була дочка Софія. Молитву і коротке слово мав о. крилошанин Р. Кисілевський. З прощальними промовами виступили проф. Остап Гавалешка від Пласової Станції і від Креститової Кооператива Північного Вінніпегу, Юрій Гвоздич від Президії і Екзекутиви КУК, д-р М. Марунчук від Української Вільної Академії Наук. Всі промови підкресливали небуденні прикмети Покійної як педагога і виховниці молоді та тихой, але завзятої громадської діячки. Слово подяки від родичів висловив муж А. Качор.

Під час похорону жалібно громада Вінніпегу злила понад 2,000 дол. на видання пласової виховної літератури і коло 500 дол. на Фундацію Т. Шевченка — збірка ще незакінчена, пожертви ще впливають.

Опекалена родина всім учасникам похоронів складає щирі подяки та просить про дальші молитви за Покійну.

Н.Н.

P I Z N E

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ
МЕДАЛІ
ПРОДАЮ І КУПУЮ
ALEXANDER MEDALS
P.O. Box 36138
Philadelphia, Pa. 19112-0138

FOR SALE

FOR SALE:
KERHONKSON AREA

- 1) 4 bedroom house \$142,500.00
- 2) New 4 bedroom on 1.5 acr. — \$143,000.00
- 3) 3 bedroom ranch, view \$117,000.00

BROKER —
(914) 626-3551

НА ПРОДАЖ

ЩЕ РАЗ ПРИГАДУЮ,
знайдіть Свободу ч. 116 і перевертайте дещо розумну статтю інженера Андрія Буха. Він там науково описує користь бюджетного пропуску для людини. Всюди хто це має, продають по \$18.00 за сто капсульок. Я даю Вам за менше як пів ціни. Хто вже купив, як не стане замовляють знову. Кожна людина трітій великі гроші на харч, напіток, медицину і не знають чим це їм допоможе. Лише бюджетні продукти всім помагати хто це вживає. Порція коштує \$28.00 вистарить по капсульці на сто днів. Пишіть.

M. SURMACH
169 W. Saddle River Road
Saddle River, N.J. 07458

SERVICE

UKRAINIAN
TYPEWRITERS
also other languages complete
line of office machines &
equipment.

JACOB SACHS
251 W. 98th St.
New York, N.Y. 10025
Tel. (212) 222-6683
7 days a week

BUSINESS SERVICE

ГРОШІ до СССР
1 РУБЕЛЬ
ВКЛЮЧАЄ ВСЕ
\$2.10

(Включена доставка і забезпечення)
(Мінімальне замовлення — 30 руб.)
Ціна відповідей, мінімуму грошей іноземної валюти і підлягає будь-яким податкам і змінює що можуть статися до вручення.

ОФІЦІЙНІ ПЕРЕКАЗИ
ВСІ ПЛАТІЖІ ПОВНІСТЮ
ГАРАНТОВАНІ.
Вам посилатимуть розписки.
ПІДПИСАНО І ЗАБЕЗПЕЧЕНО
ЗАПОРЮКОЮ.

GRAMERCY
SHIPPING, INC.
744 Broad Street
Newark, N.J. 07102
Est. 1947

26 First Avenue
Tel. (212) 473-3550
Всі шкільні книжки ПРОСИМО
ЗАМОВЛЮВАТИ в АРЦ. На складі
книжки ВСІХ видань. Одержати
те на складі за телефоном
лінійного замовлення.

HELP WANTED

Подружжя в Діориті пошукує
УКРАЇНКУ
для опіки двох дітей (старший
в день в садочку), можна меш-
кати на місці або доїжджати.
Платня за домовленням.
Тел.: (313) 855-3263

ПОТРЕБНА ГОСПОДИНЯ
для варення і чищення дому
у Глен Спей. Вигідні умови.
Звонити о год. 9-11 ранку або
вечора, також о год. 1-11 дня.
Тел.: (914) 856-3234

РОДИНА З ОДНОЮ
ДИТИНОЮ ШУКАЄ
ГОСПОДИНЮ.
Постійна праця.
Тел.: 1 (201) 887-8